

INTERVIEW LEONIE TEN VELDE

Geboren worden zonder baarmoeder. Het overkomt ieder jaar vier tot twintig Nederlandse meisjes. Zij zullen nooit kinderen kunnen krijgen. Leonie ten Velde (26) uit Klazienaveen is een van hen. Ze schrijft er een boek over.

Zonder baarmoeder, maar niet minder vrouw

Marieke Kwak

KLAZIENAVEEN Wat had ze graag ongesteld willen worden. Gewoon, zoals al haar vriendinnen dat op een gegeven moment werden. Maar Leonie ten Velde werd dertien, veertien, vijftien, zonder dat de grote gebeurtenis zich aandiende. Haar moeder vertrouwde het niet en stapte naar de huisarts. Een consult, een doorverwijzing en vele onderzoeken volgden. Met uiteindelijk, na een kijkoperatie, de uitslag: „We hebben niks kunnen vinden.” Niks? In dit geval bleek het geen goed nieuws. Met niks bedoelde hij letterlijk niks. Op de plek waar bij andere vrouwen de baarmoeder zit, is de buik van Leonie leeg.

De Klazienaveense lijdt aan een zeldzame aandoening: het Mayer-Rokitansky-Küster-syndroom, kortweg het MRK-syndroom genoemd. Het komt er op neer dat er bij de aanleg van haar organen iets fout is gegaan. Eierstokken en eileiders heeft ze wel, net als een vagina. Dat is bij zonder, want MRK-patienten missen doorgaans baarmoeder én vagina. „Alles is bij mij goed, ik heb alleen geen baarmoeder”, stelt Leonie. „Ik krijg vaak de vraag of ik me daardoor minder vrouw voel. Nee dus. Bij sommigen ontbreekt een vinger, bij mij een baarmoeder. Dit is wie ik ben.”

Zo nuchter als ze er nu onder is, zo moeilijk kon ze er in het begin over praten. Sterker, het is de eerste keer dat ze er zo open over is. Aanvankelijk schreef Leonie de situatie van zich af. „En ik richtte onder een andere naam een website op. Ik kreeg reacties van compleet vreemde mensen. Die hielpen mij. De website is er nu niet meer. Ik was er klaar mee, op een gegeven moment. Bijna niemand weet dat ik hem heb gehad, zelfs mijn ouders niet.”

Tegenover haar vriendinnen hield ze lange tijd de schijn op dat er niets aan de hand was. Als eerste haar vroeg of ze toevallig maandverband bij zich had, zei ze luchtig 'nee' en pratte er snel overheen. „Ik heb mijn verdriet vooral in mijn eenjete verwerkt. Ik ben een keer bij een psycholoog geweest, maar ik had direct zoiets van: Dit is niks voor mij. Mijn kracht haalde ik uit het schrijven van verhalen. Op een gegeven moment heb ik aan een paar vriendinnen verteld wat ik heb. Dat was moeillik. Nu heb ik vriendinnen die me er van alles over vragen. Maar als je vijftien, zestien jaar bent, ben je niet bezig met dingen als een baarmoeder en kinderen krijgen. Maar ik werd er op eens wel mee geconfronteerd. Gelukkig had ik toen mijn vriend al, met wie ik nu getrouwd ben. Hij zei: 'Wel of geen kinderen, ik hou van jou. Wij komen hier samen wel uit.'”

Met die vriend, nu dus echtgenoot, is ze jaren later naar het ziekenhuis gegaan om zich te laten informeren over draagmoederschap.

▲ Leonie ten Velde: „Ik wil dit boek schrijven omdat het verhaal er gewoon ligt. Het is er al, in mijn hoofd. Nu nog op papier.” Foto Boudewijn Bunting

'Ik haalde mijn kracht uit het schrijven van verhalen'

Want Leonies buik produceert wel eitjes. In theorie zou het stel dus kinderen kunnen krijgen, mits een andere vrouw het zwanger-zijn over wil nemen.

„Maar daar blijken zoveel haken en ogen aan te zitten. Je moet bijvoorbeeld zelf een draagmoeder vinden in je eigen omgeving. En die

vrouw mag geen kinderwens meer hebben. Ik zie het me al vragen...

Nee, we hebben besloten dat we het voorlopig zo laten. Misschien gebeurt dit allemaal om een reden en komt er nog iets heel anders op mijn pad. Maar voor hetzelfde geld denken we er over een jaar heel anders over, hoor. We zitten nu natuurlijk wel in een levensfase dat mensen om ons heen kinderen beginnen te krijgen. Gelukkig is iedereen heel

lief. Vriendinnen seinen mij als eerste in als ze zwanger zijn. En ze zeggen dat ik het moet aangeven als ze er te veel over praten. Maar op de een of andere manier kan ik het prima hebben en kan ik ook echt blij voor ze zijn.”

De komende tijd gaat Leonie een boek over haar leven schrijven. „Ik

Paspoort
Naam: Leonie ten Velde
Leeftijd: 26 jaar
Geboren in: Zwartemeer
Woonplaats: Klazienaveen
Burgerlijke staat: getrouwd met Martin Posthuma
Beroep: werkzoekend, opleiding hbo-pedagogiek

Zweeds succes met transplantatie baarmoeder

Het MRK-syndroom is genoemd naar de artsen Mayer, Rokitansky en Küster. Geboren worden met het MRK-syndroom betekent geboren worden zonder baarmoeder en, doorgaans, vagina. Bij sommige vrouwen is er een klein kuiltje op de plek van de vagina. De eierstokken zijn wel ontwikkeld en functioneren normaal. In Nederland worden naar schatting vier tot twintig vrouwen per jaar geboren met het syndroom. Het wordt meestal ontdekt omdat de menstruatie uitblijft.

Door het ontbreken van de baarmoeder is zwangerschap onmogelijk. Doordat de vrouw wel eitjes ontwikkelt, kan zij wel een kind krijgen door zogeheten 'hoogtechnologisch draagmoederschap'. Hierbij wordt een ivf-behandeling gedaan, waarbij de eicellen van de 'wensmoeder' in het laboratorium worden bevrucht met het zaad van de 'wensvader'. Een embryo wordt in de baarmoeder van de draagmoeder geplaatst. Na de geboorte wordt een 100 procent genetisch eigen kind overgedragen aan de wensouders.

In de toekomst kan mogelijk ook baarmoedertransplantatie uitkomst bieden. In dat geval wordt een donorbaarmoeder van een levende of overleden donor in de buik van de vrouw getransplanteerd. In Zweden is dit jaar voor het eerst een gezonde baby ter wereld gekomen uit een getransplanteerde baarmoeder bij een 36-jarige vrouw. De donorbaarmoeder kwam van een 61-jarige vrouw. In Groot-Brittannië staat voor de zomer van 2015 een vergelijkbaar project gepland. De liefdadigheidsinstelling Womb Transplant UK heeft geld ingezameld om vijf vrouwen een transplantatie te laten ondergaan. De organen zijn afkomstig van overleden donoren. De kosten per transplantatie zijn zo'n 150.000 euro.

levensverhaal wordt een heel ander boek. Ik heb me nu ingeschreven voor nog een schrijfcursus. Ik doe het niet als therapie of zo. Ik wil dit boek schrijven, omdat het verhaal er gewoon ligt. Het is er al, in mijn hoofd. Nu nog op papier.”

marieke.kwak@dvh.nl